

Tůně, remízky i aleje. Do krajiny se vrací prostor pro vodu i přírodu

Více než deset milionů korun každý rok ze svého rozpočtu rozděluje Liberecký kraj destkám žadatelů na podporu zadržování vody v krajině a adaptace na změnu klimatu v rámci dotačního programu 8.6, který vznikl v souvislosti s aktuálním vývojem životního prostředí v roce 2019. Místní kraj podporuje zlepšování stavu půdy, která pak lépe odolává suchu, a zemědělské krajiny prostřednictvím dotačního programu 8.4 – Podpora zemědělské a lokální produkce. Podalo se jí uskutečnit více než sto projektů, díky nimž vznikají nové přírodní biotopy pro žáby, včelky, ptáky a další pestrou škálu zvířat i rostlin.

Nejčastějším typem takzvaných retenčních projektů, na které žadatelé žádají o dotaci, jsou tůně. S podporou kraje jich vzniklo již více než sto. Soustava většiny potůčků a drobných tůní zadržuje vodu efektivněji než jedna velká tůň a ideální je doplnit okolí tůní mokřadů. V tůních se rychle zabydlí žáby a čolci, okolní rostliny nabídnou potravu či úkryt pro včelky, motýly a další hmyz. To přiláká běžné druhy ptáků, ale i čápy a řadu dalších vzácnějších ptáků jako jsou ledňáčky či jeřábi. V Hradku nad Nisou tak díky krajské dotaci vznikl na místě skládky příměstský mokřadní park Chelna, v České Vsi u Jablonného v Podještědí byla vybudována soustava dvaceti tůní, která rozšířila tamní mokřady u zámku Nový Falkenburk. Tůně se objevily i v Liberci na louce u sídliště

Podrobné informace jsou na dotačním webu kraje na adrese dotace.kraj-libc.cz

v Ruprechticích, kde se vyskytuje chráněný druh motýla modráška.

Dvojice tůní osvětluje i park v Českém Dubu a centrum Jelmic v Mimoně byla obnovena tůň v Zámeckém parku. Se zajímavým projektem přišli v Turnově, kde do městského parku přivedli užitočnou vodu z prameny pod nedalekou zástavbou, a tak vyvěrá v parku malý potůček s kaskádou jezírek a okrasných mokřadních rostlin. (pokračování článku na Facebooku)

[více na Facebooku](#)

Ráj tůní leží kousek od hranic

Opětření k zadržení vody v krajině vznikají i na zemědělské půdě. Budování a obnova mokřadů, tůní a drobných vodních nádrží napravlují odvodnění krajiny, ke kterému došlo během nevhodného zemědělského hospodaření za dob socialismu. Umělé vysušení mokřadů zvyšuje dopady extrémních klimatických jevů, jakými jsou sucha či přívalem deště, a proto je současným trendem naopak zejména udržet vodu v krajině a pomoci nejen přežít vzácným živočichům a rostlinám, ale i podpořit širší ekologické funkce krajiny.

Řada tůní vznikla v uplynulých letech na severu Libereckého kraje, v oblasti Hrádecka nedaleko hranic s Polskem. Zrodily se díky aktivitě soukromé hospodářské farmáře Štěpána Brodského. Ten vybudoval vodní díla napájená vodou z odvodňovacích polí a pastvin v Horním Vítkově a poté v katastru Václavic, kde se během let postupně sám od sebe vytvořil zvlhčený biotop, tolik cenný pro místní faunu. Není však cílem vybudovat tůně či vodní nádrže na jakémkoli podmačeném pozemku – bývají to místa, kde se voda drží přirozeně a půda tak i bez jakéhokoli opatření zadržuje velké množství vody. Je smysluplné retenční projekty plánovat na místech, kde pod zemí dosluhují odvodňovací meliorační soustavy. Kraj podporuje také takzvaná zelenomodrá opatření v obcích a městech tak, aby dešťová voda neunikala rychle kanalizací, ale vsákla se do půdy a zajistila tak dostatek vláhy pro městskou zelen a tím udržela příjemné klima i v letních měsících.

Bitva o vláhu

Voda z české krajiny v posledních měsících. Tíse a plíživě. Musíme ji zadržet. Jinak bude dříve či později amen s námi všemi.

[více na Instagramu](#)

Z chladného severu se stává teplý jih

Liberecký kraj má za poslední dobu stejnou průměrnou teplotu, jako Jihočeský kraj do roku 1990. Otepľuje se, říká Marek Nevečeral, jenž se na krajském úřadu věnuje životnímu prostředí.

[poslechněte si na Spotify](#)

09. 09. 2024 15:29

Voda a klima. Zcela lakonicky by bylo možné shrnout téma zářijového vydání měsíčníku Kraj.

Adaptace na změnu klimatu je totiž pro Liberecký kraj stále palčivější otázkou a upíná všechny své síly k jejímu zdárnému provedení.